

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LII. Ч. 7. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, четвер, 13-го січня 1944. No. 7. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, January 13, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОСЛАННЯ ПРЕЗИДЕНТА ДО КОНГРЕСУ І НАЦІЇ

Домагається заведення примусової кравової служби.

ВАШИНГТОН. — Вівторок 11 січня президент Рузвельт, з огляду на свою недугу інфлюенци, не явився особисто в конгресі для виголошення заповідного послання, але передав його до відчитання в обидвох палатах конгресу. Ввечер цього самого дня президент виголосив через радіо промову до населення краю, а в ніч перервав те, що написав для конгресу. Хід думок послання такий:

Упродовж двох літ ми є спільниками у війні за існування. Але американський народ не може вдовольнитися самим вирятунням з цієї війни. Наші жертви такі великі, що повинні нашим дітям лишити щось більше. Головною ціллю нашої участі у війні є безпека. Під тим словом треба розуміти безпеку від нападу і наїзду. Під тим треба теж розуміти безпеку економічну, громадянську і безпеку моральну в родині держав.

Я брав участь в кількох міжнародних конференціях. Добре, що їх переведено тепер, а не після покінчення війни, як це сталося за першої війни. Можу сказати, що ні секретар Голліт ні не заключили ніяких тайних договорів, крім стратегічних планів до вигри війни. Повернувши додому, я застав дивну ситуацію: Більшість населення працює сумлінно для скорого покінчення війни, але деякі групи меншин хочуть витягнути для себе користь з війни. Щоб забезпечити край перелі несподіванками і розложити рівно обов'язки всіх.

Треба перевести програму з п'яти точок.

Вони такі: 1. Реалістичний податковий закон, щоб обложити податками всі надмірні зиски як по-літичні партії і корпорації. 2. Проведення закону про переміну воєнних контрактів для військових достав, щоб виключити неоправдані зиски для підприєміців і забезпечити можливі ціни для уряду. 3. Придумання відповідного закону для упорядкування ціни харчів як при купівлі так і при продажу. 4. Виконання закону з жовтня 1942. р. про стабілізацію ціни, щоб не допустити до зміни вартості американського долара. 5. Ухвалити закон про кравову службу, на підставі якого уряд мав би право потягнути до служби при війську або до цивільної праці кожну здорову людину, як мужчин так і жінок.

Намічений план творить одну нерозривну цілість і від її виконання залежатиме негайна перемога у війні. Переведення загальної кравової служби є кінцею для самої справедливості, демократії і для вислову переконання про загальну відповідальність.

Економічна безпека признакою свободи.

Особиста свобода не може існувати без економічної безпеки. А "Новою Хартією Прав" можна вважати такі засади: Право до праці і відповідної плати; право до такої нагороди за працю, щоб мати час на відпочинок; право фермера до продукції і до продажу продуктів за оплатну ціну; право бізнесмена до безпеки перед нечесною конкуренцією; право родини мати приличне мешкання; право до медичної обслуги; право до життя без страху перед нуждою; право до освіти. Усі ці права треба розуміти як право до безпеки. Щоб це досягнути кожний має обов'язок послужити країні в цім критичнім часі для нації, щоб її зробити щасливішою у ліпшому світі.

КОНВЕНЦІЯ РЕПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ БУДЕ В ШІКАГУ.

ШІКАГО. — Републіканський Краєвий Комітет одностайно рішив скликати кравову конвенцію до Шікаго на понеділок 26. червня 1944. р. На конвенції мають вибрати кандидата на президента до вибору в листопаді цього року і намітити платформу партії на найближчу каденцію. Предсідником конвенції вибрано Волтера С. Галагана з Вест Вирджинії.

АРЕШТОВАНО БУВШОГО НІМЕЦЬКОГО ГРАФА ПІДОЗРІЛОГО В ШПИГУНСТВІ.

НЬО ЙОРК. — Федеральне Бюро Інвестицій арештувало американського громадянина німецького походження графа Альбрехта фон Равтера, за мешкалого в Брукліні, як підозрюваного в шпигунстві в користь Німеччини. Равтер переслав листи до південно-американських країв, звідки вони доходили до німецьких рук. Листи приловило бюро американської військової цензури.

КОНГРЕС ПРОМИСЛОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ СІО ПЕРЕБИРАЄ ПОЛІТИЧНУ ПАРТІЮ.

НЬО ЙОРК. — Крейтова організація Конгресу Промислових Організацій, знана під назвою в англійській мові як Сі Ай О (СІО), похлонула в себе цілу так звану Американську Партію Праці. Це сталося тому, що члени Американської Партії Праці майже в цілості були членами юній, приналежних до СІО.

Критика послання президента

ВАШИНГТОН. — Ледви вийшло друком послання президента Рузвельта до конгресу з домагаючим заведення кравової примусової служби, а вже була готова критика його пропозиції. Газетні кореспонденти, що працюють постійно поміж конгресменами, щоби збагнути їх опінію в кожній справі, звітують, що між членами конгресу переважає опінія, начеб то послання президента не було диктоване самою konieczністю, але теж і політичними аспіраціями, з огляду на президентські вибори в бачущім році. Головною причиною до проекту завести кравову примусову службу є невдача з поладанням страйку залізничників. Очевидно, що й багатина і життєві всі здорових людей до праці, є важним чинником у веденню війни й тому воно наїшло своє місце в посланні. Отже в цій справі є досить сильна опозиція. Але конгресмени вже здавна передумували над скріпленням закону проти страйків, тому тепер вони вилізуть з шми пропозиціями, а схочуть недопустити до загальної кравової служби.

ОПОЗИЦІЯ ЗБОКУ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Зарганізоване робітництво протидіє заведенню закону про примусову кравову службу, кажучи, що досі воно ще не потрібна. Філіп Морей, предсідник Конгресу Промислових Організацій (СІО) назвав пропозицію президента Рузвельта "фашистським ліком". Предсідник Американської Федерації Праці Грін не хотів ще відкрито сформулювати свого погляду, але, як кажуть, він таксамо рішучо протидіє загальній примусовій службі, як і Морей. Робітничі організації того погляду, що такий закон однако не перешкодить страйкам.

СЕНАТ ЗА ДОТЕПЕРІШНЮ ВИСОТУ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ВАШИНГТОН. — На повнім засіданні сенату переголосовано 48 голосами проти 17, щоб у будучому податковому законі зберегти дотеперішню клявулю про висоту суспільного забезпечення при плаченню робітничих заробітків. Значить робітники і підприємці будуть далі платити 1-відсоток від платень.

Російсько-польська криза зростає

КАБІНЕТ МІКОЛАЙЧИКА НЕ МОЖЕ НАЙТИ РОЗВ'ЯЗКИ

ЛОНДОН. — Два засідання відбув міністерський кабінет польського уряду на вигнанні під проводом прем'єра Миколайчика, аби знайти відповідь на московську заяву в справі польської границі.

Польський кабінет розуміє передусім, що московська пропозиція позбавила би Польщу двох третин її передвоєнної території та одної третини її передвоєнного населення, але після двох засідань він не міг ще подати газетам, як він ставиться до цієї пропозиції. Підчас п'ятого засідання прем'єр Миколайчик, міністер заграничних справ Тадеуш Ромер і граф Едвард Рачинський, польський посол в Лондоні, виборилися на побачення з британським секретарем заграничних справ Антонієм Іденом. На середу рано скликано третє засідання в цій справі.

Британський уряд не подає свого становища, але видно, що він бажав би собі відложити вирішення на пізніше. Британський уряд далі признає польський уряд у Лондоні за уряд. Британці поділяють польський боевий дух, але мають кепську опінію про польський політичний розум.

Тимчасом у лондонській пресі справу дискутується широко й досить повно. Лондонський "Таймс", наприклад, подає довгу історію польсько-російської боротьби за територію західної України й Білоруси та повстання так званої лінії Курзона. "Таймс" розкриває польські політичні маніпуляції, що мали на цілі затерти перед світом факт, що поляки не мають на цих територіях більшості.

Газети й політичні круги звертають увагу на те, що пропозиція советського уряду щодо лінії Курзона виставлено не відноситься до польського уряду на вигнанні, бо вона робить пропозицію на адресу польського народу, а не польського уряду на вигнанні; до того советська заява каже, що польський уряд на вигнанні показався нездатним організувати опір німецьким окупантам. У деяких місцевих колах закидають польському уряду на вигнанні, що він уважає за головного ворога Польщі не Німеччину, а Росію.

НІМЕЧЧИНА ПОДАЄ ВІСТКУ ПРО РОЗСТРІЛ ЧЯНА

БЕРН. — Німецька довідницька агенція, подала вістку з італійського міста Верони, що там виконано присуд смерті, виданий фашистським трибуналом проти графа Чяна, зятя Мусоліні й його колишнього міністра заграничних справ; проти маршала Емілія де Боно й трьох інших бувших членів найвищої фашистської ради. Присуд виконано в вівторок 9. годині рано. Подробниці екекуції не подано.

Італійське радіо в Римі подало тільки факт, що в Вероні відбувся суд проти 19 зрадників. Чяно мав 41 літ життя й був одним з найбільших героїв фашизму.

Ходять чутки, що папа Пій вставлявся за засудженими, ще дшш, що Чяно прибував утікати. Італійські газети в Швайцарії називають суд клявним над судівництвом, бо суддями були самі прихильники Мусоліні і суд відбувся тайно. Ходять теж чутки про арешт Каряя Скорни, секретаря фашистської партії.

РОСПИТУЮТЬ МОРСЬКОГО СОБАКУ. — Газетярі роспитують адмірала Вільяма Ф. Галсія, команданта флоту на південному Паціфіку. Цей "морський собака" (так називають старих і досвідчених моряків) при розмові з газетярями зняв не тільки блюзку, але й сорочку, відкриваючи татуоване, за моряцьким звичаєм, рамя.

НАЙБІЛЬШИЙ ПОВІТРЯНИЙ РЕЙД ВІЙНИ

ЛОНДОН. — Головна квартира американської армії видала комунікат, що великі формації американських "літаючих фортець" і "либераторів" в товаристві американських "тондерболтів", "лайтнінгів" і довогметових боевиків, британських і альянтських заатакували в середу цілі в північно-західній Німеччині. Виправа стрілялася з сильним спротивом, каже комунікат, але не подає, що це були за цілі ні розмірів шкод, які їм зроблено, ні коштів виправи для нашої сторони.

Німецький комунікат про цей рейд теж не подає об'єктів виправи, але каже, що це була велика виправа та що в ній німці збили 123 літаки, переважно чотири-моторові бомбовики.

Донесення з Стокгольму кажуть, що ціллю цього нападу днем був Берлін. Ще інші, що він був звернений передусім проти балтійського порту Данцігу.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ПЕРЕЙШЛА РІКУ СЛУЧ І ОБИШЛА САРНИ.

ЛОНДОН. — Російські війська, перейшовши вже значно поза ризьку границю, сфорсували ріку Случ та оточили з боків місто Сарни, занявши важні залізничні стації на лінії Рівне-Вільна, положені 5 миль на північ і 5 миль на полудне від міста. Червона армія посунулася теж значно по залізниці до стації Шепетівки, що дежить на ризькій границі.

Німецькі й інші радіові стації Осі подають, що годовну атаку цим разом червона армія почала на півострові Керчу, а з комунікатів, самої червоної армії виходить, що вона бється найбільше на 350 миль широкому фронті від ризької границі до Дніпра Московський комунікат признає, що північно-західному фронту армії Варшави помагали польські партизани. Поза ризькою границею фронт поширено вже на 45 миль.

Коло Волинського Новгороду червона армія вбила поважне число німців і мадярів. Російські підсумки боїв коло Кіровограда подають, що червона армія знищила там 293 німецькі повзи, 296 гармат, 40 самопальних гармат, 121 мотодірів, 445 скорострілів, 90 панцирних троків, 2,009 звичайних троків та 19 магазинів.

АЛІАНТСЬКИЙ НАТИСК НА КАССІНО.

АЛЖІР. — Британські американські війська п'ятої армії напірають з двох боків на Кассіно. Американські війська знаходяться вже від цієї найближчої альянтської цілі в Італії на 4 миль, а британці на п'ять. Американці панують над околицею, занявши верш горі Піперніс.

У п'ятницю й суботу нічю британські нищителі бомбардували адрійські прибережні міста, в котрих німецька армія має свої бази. У ночі з 7. на 8. січня нищителі "Джервіс" й "Джанос" бомбардували Анкону й затопили чотири скунери. На другу ніч нищителі "Тробридж" і "Тумулт" ушкодили чотири скунери.

ВОЯКИ НЕ СПОДІВАЮТЬСЯ ЗДАЧИ НІМЦІВ.

На основі власних досвідів з німецькими войками американські войки в Італії не сподіваються заломання німецького воєнного духа. Вони радше сподіваються, що німці будуть воювати, поки в них стане аброї. Вони передбачують ще цілий рік війни. Тільки войки поза фронтом сподіваються вертатися скоро додів.

ДВА РЕЙДИ НА СОФІЮ.

АЛЖІР. — Британські бомбовики почали наново бомбардувати Софію. Наперед збомбардували її нічю, а потім американці бомбардували її днем. Був це найбільший рейд на Софію цієї війни. Американські літаки били теж по залізничних магістрах і варстатах у сербському місті Скопље.

ОЧИЩУЮТЬ АЛЖІР З ПРИХИЛЬНИКІВ ВІШІ.

АЛЖІР. — Франсуа де Ментон, комісар справедливості, заявив тимчасовий дорадний раді, що Французький Комітет Національного Визволення отворив уже спеціальний військовий суд для судження 288 осіб, арештованих за останні два місяці за зв'язки з вітхівським урядом Петена й Ляваля. Судовий трибунал складається з 3 військових і 2 цивільних осіб.

ВІДБИВАЮТЬ ЯПОНСЬКІ АТАКИ НА РІГ ГЛОСТЕР.

АЛІАНТСКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦІФІКУ. — Американські маринари відбили два японські проти-атаки на ріг Глостер, а на другому кінці Нової Британії альянтські літаки знову били по Рававі, при чому в бою зостріли 16 до 40 ворожих літаків.

У порті Кавіангу, на Новій Гвінеї, запалено один японський нищитель. Австралійські війська на Новій Гвінеї посунулися проти японських позицій поза рікою Бурі на півострові Гюоні, наближаючися в цей спосіб до американських військ у Сайдорі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрій оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ ГОДИНА ВИРІШЕННЯ

І знову події поставили на порядок дня справу державної приналежності західної України. Поставив її передусім хід воєнних подій, а спеціально наближення червоної армії до ризької границі. Коли червона армія нарешті перейшла ту границю, польський уряд у Лондоні підняв справу публично видаючи через Аліантів до советського уряду заклик на зв'язати з ним дипломатичні взаємини на основі „посланування прав і інтересів польської республіки й її громадян”.

Москва на цей заклик відразу безпосередньо не відповідала. Дала вона одначе посередні відповіді, висилаючи на фронт другу дивізію поляків, охочих воювати попри червону армію. Доперва 10. січня дала відповідь, в котрій відкинула домагання польського емігрантського уряду респектувати ризькі границі Польщі. Мовляв, ці границі були порушенням демократичного правила самовизначення народів, котре було кривдою українського й білоруського народів.

Виміна цих заяв видно питання не вирішує, а тільки ставить його на вістря ножа. Польський уряд стоїть на непорушності ризьких границь, Москва на непорушності границь з 1939. року, хоча допускає певні (невеликі) модифікації. Польща покликуються на історичні права й на Атлантійський Чартер, Москва на „демократичну засаду” самоозначення народів і на плебісцит, переведений „на широких демократичних основах”.

Кожна сторона зрештою на ці засади багато не покладається, бо кожна висуває аргументи сили: поляки вказують на своє підземелля, на свої армії, роскинені по всьому світу, та моральну допомогу Аліантів. Москва показує на свою армію, на свій союз з чехами та польські дивізії при червоній армії. Справа правдоподібно буде вирішена силою. Виграє та сторона, котра збере більшу силу на спірних територіях. Виходить, що вирішення випаді не на користь Польщі, але ледво чи вона має багато основ апелювати до світа проти грубої сили, коли вона сама вживала грубої сили для захоплення західної України, Білоруси, Вільни й Тешина.

За американський спосіб!

Американська преса поставила негативну до цього способу, в який советські „Правда” заатакувала Вендела Вилкія за його „приятельські поради”.

Не іде тут про самі поради, ні про особу Вилкія, а тільки про те, що це є право кожного американця забирати голос у таких справах і його публично висказувати. Цей голос може бути слушний, а може ним не бути. Він може неслухно вдарили навіть самого президента держави і сам уряд, свій чи чужий, але навіть у такому випадку це належить до американського способу думання і поведіння, щоб силою ось таку свободу слова не здушувати. А що ми живемо тепер у воєнних часах, то апелюється до сумління людей і розсудку видавців газет і редакторів, щоб вони самі себе „цензурували” і не пускали в світ таке, що моглоб наносити велику шкоду нашим воєнним зусиллям. Значить, що навіть у такому надзвичайному положенню, коли іде про судьбу цілого краю, стареємося в Америці здержати свободу вислову. А це є ознакою, що таку свободу цінимо дуже високо, що привязуємо до її існування особливу вагу.

І ось це є те, що властиво найбільше не подобалося американському громадянству, коли воно прочитало „лекцію”, яку дав Вилкому советський урядовий орган, що є те саме, який таку лекцію дав йому сам советський уряд, зглядно сам Сталін.

Ось цей американський відгомін є дуже помітний. Тим більше, що в ньому є подив для советських воєнків за їхню героїську боротьбу з нацистами.

Проф. Микола Чубатий.

Хто є нині прогресістом, а хто реакціонером?

В тутешній червоній пресі, писаний українськими літературою, що рядок до рядка прикриметник „прогресивний”, чи там „поступовий”. Й то все у відношенні до комуністів та комуністів. Від них присвоїв собі ту саму звичку один український сменовеховський журнал, що то недавно змінив українську віху на москвофільську. Він теж той самий прикриметник „прогресивний”, або в українізованій формі „поступовий”, привязує тільки до комуністів та до комуністичних сменовеховців.

ми. Є навіть признання, що Советам належить за це нагорода. А навіть те, що ніхто з великих аліантських потуг не піде воювати з Советами, якщо вони вирішили по диктаторськи ті спірні справи, які порушив Вилкія як американський громадянин, дораджуючи іншу поагоду ніж односторонню, оперту на силу. Та проте є зарозом і виразна загроза, що як Совети захохнуть поступати тільки по своєму і казати, що ніхто не має права мішатися в такі їхні рішення, то на таке американський нарід ніколи не дасть згоди. І з такими, що так поступають, співпрацювати в таких справах не буде, не бажаючи перебирати за це моральної відповідальності.

Очевидно, що все те не відноситься до воєнного часу. Ось ті речі не змінять в нічому тому відношення, яке тепер існує між Злученими Державами і СССР, як довог ведемо спільну війну. Та зате готово статись інакше, як війна скінчиться і треба буде заводити спільно новий лад у світі. В такому випадку, як виходить з голосів американського громадянства, Америка буде так обстоювати „американський шлях”, себто виміну гадок і повну свободу їх вислову та таку поагоду, яка є висловом обоюпільної згоди, а не диктатором якоїсь одної сторони.

Є це отже дуже важна громадянська острого. А важна тому, що відповідає вповні американському сестиментови і американському способови думання і поведіння. Є вона звернена тепер в першу чергу в сторону Советів, але відноситься до всіх держав і народів.

Що то є поступ або прогрес? Слово „поступ”, або з латинська та англійська „прогресс”, це нахил людини, чи й цілих народів, поступати в своєму житті постійно наперед, від гіршого до ліпшого, від менше досконалого життя до краще зорганізованого й досконалішого. Як у житті людей є сторінка духовного та сторінка матеріального життя, так само є духовний та матеріальний поступ або прогрес.

Духовний поступ вимагає деяких конечних умовин для людського духа, щоб він міг поступати наперед. Тоді людський дух мусить бути нічим невязаним, бо тільки духовно вільна людина є в силі духовно поступати наперед. У духовному розумінню поступовий або прогресивний є той чоловік, що заступає повну свободу віри, науки, слова, преси; свободу політичних переконань та свободу організувати собі приватне життя так, як хто собі бажає. Тільки в таких обставинах цей всебічний поступ може людина почуваючися свобідною творити, поступати наперед.

Хто не заступає таких домагань у громадському житті, цей не поступовий, цей не прогресіст, а тільки людина зацофана. Таких людей називають також реакціонерами. Людина, що не признає кожного чоловікови свободи визнавати таку релігію, яку він сам хоче, та так, як він сам хоче, це не прогресіст, але реакціонер.

Така людина, що не дозволяє вченому свобідно робити свої досвіди так, як йому розум та переконання говорять, це теж не поступова людина, але назадинок. А без такої свободи ніякий поступ в науці немислимий.

Коли в якійсь країні немає свободи слова, коли там не можна на зборах свобідно висказувати своїх думок, а тільки такі, які заступає пануюча партія чи диктатор, там нема поступу, але є чорна реакція. Так само, де нема свободи преси, а де преса мусить тільки так писати, як їй наказує влада, там нема поступу, а є тільки назадинок. Де нема свободи політичних переконань, там неможливо доходити до вишого кращого владарювання життя серед громадянства; там мусить панувати зацофаність; там нема поступу.

Деж нині на світі нема свободи віри та свобідного богочинання? Де нема свободи науки, а де тільки всі дослідничі вчені мають йти по засадам науки про расовість, або по засадам так званого історичного матеріалізму? Де на світі нема свободи слова, свободи преси, свободи політичної думки та політичної праці? Того всього нема нині в двох типах країн на світі: в нацистичній Німеччині і тоталітарній Японії, та в советській Росії. Тому дві політичні течії на світі, фашистичний нацизм та комунізм, є найбільше реакційними, себто заскоружилими політичними системами на світі, коли йде про духовний розвій людини. В тих державах ані поет ані вчений не може свобідно творити. Поет замість співати так свобідно як та птиця небесна на галузі, му-

сильних світа того, навіть коли його поетичне натхнення до того його не похитає. Мистець, замість творити свобідно та поступати все до кращого, мусить братися до праці на такі теми, що подобаються сильним світа того. Те саме є з науковцем. Те саме й з політичним діячем. Кожен з них не думає самостійно, бі бажає. Тільки в таких обставинах цей всебічний поступ може людина почуваючися свобідною творити, поступати наперед.

Матеріальний поступ або прогрес може не є так сильно обмежений в тих двох реакційних громадянствах, але й щодо цього не має людина там тої свободи рухів, ні не має змоги виявити свою підприємчивість та винахідчивість як в країнах повної свободи, як наприклад в Америці, де людина розпоряджає сама собою, а не попускає нею хтось другий.

Звідки взялося це баламуцтво зі словом прогрес або поступ у диктаторських партіях? Само поняття поступу або прогресу старе як світ, бо все так було на світі, що одна група людей прямила до того, щоб могли пропустити широкі крила до лету, а друга, щоб його спиняти. Натомість наше новочасне поняття поступу та поступового чоловіка нове, бо походить з кінця 18-го та з початку 19-го століття, себто з часів перших революційних та ліберальних рухів в Європі. Авторитарні уряди та упривилежені групи, здебільше зложені з феодальної шляхти, не хотіли випустити влади зі своїх рук; вони хотіли зберегти або сконсервувати дотерцірше. Тому насильно давали свободу людського духа. Вони не дозволили на свободі висказування думок; не дозволяли на свобідну пресу зовсім так, як в диктаторських країнах. Науку теж обмежували до деякої міри. Політичні переконання свобідно думачих поступових людей були переслідувані та гноблені.

Проти того виступали люди, що були за свобідну науку, віру, мову, пресу; за свободу політичної думки. Перші це реакціонери - консерватисти, другі ліберали - поступовці. Між поступовцями зокрема радикальне місце занимали тоді соціалісти. Тепер часи основно змінилися. Таких консерватистів - реакціонерів нині вже нема. Нині в демократичних країнах всі люди є лібералами; вони всі є поступовцями - прогресістами. Натомість скрайні соціалісти, там, де вони поприходили до

влади, завели такий лад, що людина немає там ні свободи віри, ні свободи преси, слова, ні свободи політичних переконань, ні змоги свобідно улаштувати собі життя. Ось ті реакціонери, що давають людському духу, не знати чому називають себе по нинішній день прогресістами, поступовцями, хоч вони з поступовістю вже абсолютно нічого не мають спільного, бо всьому свободу, основу — поступу, дають.

Якими способами реакціонери 19-го століття спиняли поступ? Реакціонери 19-го століття, щоб спинити поступ людства, зорганізували дуже докладний нагляд поліції над кожним кроком громадянина, як тільки він ставав підозрілою особою, себто такою, що є за поступом. Таку людину арештовано та засилано в тюрму. В царській Росії поступовців засилали на Сибір, щоб відділити їх від громадянства, на яке вони, по думці поліційних режімів, недобре впливали. Одне розстрілів та масових вбивств навіть найбільші реакціонери 19-го століття не стосували до поступово думачих людей. Ціле 19-те століття поступове людство боролось проти поліційних режімів, проти того, щоб людина не могла бути спокійна у своїй хаті.

З виміною фашистського нацизму та комуністичної Росії, нині таких реакційних держав нема на світі. Тільки там є ще людина під постійним наглядом поліції. Тільки там людина є вязнена без суду та засилає в концентраційні табори або в далекі азійські сторони на примусові роботи. Гілки в тих двох родах громадянств людина без суду може й життя пострадати.

Для введення одначе людей в блуд саме фашисти та комуністи нині найбільше говорять про свою прогресивність або поступовість, натомість правдивих демократів, себто лібералів та прогресістів, клеймлять прізвиськом реакціонерів. Отже цілком обертають kota хвостом.

Правдивий поступ є там, де людина є вільна, де її творчість не є вязана приписами ні страхом. Такий лад є тільки в країнах правдиво демократичних. І тільки такі правдиві демократи є правдиво поступовими. Натомість фашистська та комуністична громадянства, як і фашистські та комуністичні чи комуністичні політичні групи не мають нічого спільного з прогресом. Вони є найкрайнішими реакціонерами, бо перевищили своїм назадинокством навіть такі реакційні системи, як поліційну систему Метерніха, чи царя Миколи I. з 19-го століття.

Живучий доказ. Загально знане в Америці є оповідання Вашингтона Ирвінга про „Рип Ван Винкел” що то переспав в горах Кетсвил в стейті Нью Йорк 20 літ, і вставши зі сну, заважав, що в міжчасі Злучених Держави вибилися на волю. Це фантастичне оповідання переробили на театральну штуку і часто виставляли. Славний був свого часу актор Джоєф Джеферсон, що грав роллю Рипа. Він навіть виглядав так, як описаний в оповіданні герой.

Раз прибув він з цілого краю до містечка на виставі замешкав у готелю. Нігер, що послуговував при столі з великим переконанням оповідав гостям про Рип Ван Винкел і про його 20-літній сон.

„Але ви самі не вірите” — каже один гість до нігра — „що це оповідання можливе?” — „А як би ні? — А от там сидить Рип Ван Винкел” і показав рукою в сторону Джеферсона, що сидів при іншому столі.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”

Олі. ЛУГОВИЙ Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТІ

Історична повість з часів Хмельниччини.

Вістку про катастрофу на українсько-литовському кордоні Хмельницький одержав в дорозі на Старокопачині. Тодіж вислав він молодого героя першої війни, полковника Степана Подобайла на північний фронт. Наказав йому зоблігувати все здібне носити зброю й стати на годігній позиції на шляху Радзивіла. Четвертого дня полковник Подобайло прибув до Чернобиля.

був до старого Любеча за Дніпром. Звідси вирядив городову сотню зайняти позицію напроти Лоева, де ріка Сож впливає у Дніпро з північного сходу, а з південного сходу впливає в Сож ріка Чорна, творячи неприступну з трьох сторін позицію. Сам кинувся до Чернигова; розсилав заклики усім вступати зо зброєю до козацького війська, стягав городові сотні. Заклик знаного і всіми любленого полковника дав наслідки: стягалися над Дніпро добровольці, молоді й старі, стягалося все, що мало зброю й нею володіло. За кілька днів напроти Лоева став на позиції шістьтисячний Чернігівський полк другого порядку. Укріпившись на позиції — чернігівці спалили лівський замок і через болота, без доріг, доходили на розвіді від Холмець і Річцію, щоб завчасу виявити сподіваний рух литовської армії. Збігалося на заклик і беззбройне селянство, та знаючи з досвіду нестійкість черні, Подобайло до свого полку їх не приймав.

три переправи, — в Чернобиля, Бабиці і в Мозирі. У інших місцях Припять завдяки багнцям мі трясовинам була неприступна; мало доступна була й переправа у Бабиці завдяки великим дощам. Полковник Подобайло розумів, що Радзивіл вибере один з трьох напрямків: або піде на Бабицю, Овруч, Старо Константинів щоб відітати армію Хмельницького від України і з арміями польськими взяти в два огні, або піде на Лів-Чернігів, щоб відобрати Задніпров'я, або на Лів-Київ. На двох останніх напрямках литовська армія мусіла збити полковника Подобайла з його позиції, а перший напрямок давав Подобайлові можливість захопити Річцію й рушити на Минск-Вильню. Радзивіл не міг йти на Київ маючи у себе в заплідно значну козацьку силу. Подобайло це розумів, тому вирішив боронити свою позицію до загиби.

Гетьман України раптом побачив себе самотнім супроти грізних сил Заходу й Півночі.

Мавши у своєму глибокому запалі розторожений фронт і вільну дорогу ворогові до серця України, не міг післати помочи на північ; сам же потребував помочи проти польських армії. Мав козаків не більше вісімдесять тисяч, — решта полків складалася з нестійкої черні, що звичайно купувала собі волю у ворога головами своїх проводирів. Через кілька днів за вісткою про розгром північного фронту прийшла друга, ще страшніша: грізний литовський князь на чолі армії вирушив на Україну.

Тяжкі думи охопили Хмельницького. Пляни його відбудувати Україну вадилася; громом з неба завалилася така страшна вістка. Коли довідався про небезпеку захоплення Києва литвинами козаки, ніщо не було в стані їх вдержати. Мусів вислати на північ когось такого, чия імя само давало гарантію успіху.

18 Всі погинули під Лоевом 31. липня 1649. року.

19 Гармати з Києва так і не прийшли.

20 Тепер пересохли.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИ ПОТРІБНО НАРОДНОГО ЗІЗДУ?

Хочу сказати кілька слів про т. зв. Другий Конгрес американських українців, що відбудеться в днях 22—23 січня ц. р. у Філадельфії.

Ще від часу реорганізації Українського Конгресового Комітету та проголошення другого з'їзду, в кожній свідомій українській одиниці, що такими справами цікавиться, стоїть рубом питання: Чи потрібно такого з'їзду?

На перший погляд над таким питанням не варто сушити собі голову, бо всі ми добре відчуваємо, що нам, американським українцям, бракує репрезентативної організації, яка ставила б своїм завданням інформувати американський світ про наші зусилля в цій війні, як і про слушну справу державних аспірацій наших кровних братів там на українській землі в Європі.

На питання, чи потрібно з'їзду, повинна відповісти собі кожна українська людина, що розуміє вагу теперішньої хвили, в якій іде величезне історичне змагання за новий порядок у світі.

Кожний з нас, що є з української крові, мусить сумлінно себе запитати, чи маю я зробити все, що є в моїй силі, щоби допомогти моїм рідним там в Європі вирватися з кігтів усіх окупантів, чи на це все махнути рукою і сказати собі, що то мене не обходить, чи моїх батьків, братів та сестер всякі зайти вистрілюють, саджають у тюрми, концентраційні табори, чи засилають в табори каторжної праці, присвоюючи собі їхню прадідівську землю та їхні духовні та матеріальні надбання.

Нема сумніву, що кожна чесна українська людина радяб причинитися до того, щоб на тій землі, з якої вона виїшла, запанувала правда і тривкий мир. Щоб той нарід, з якого походимо, вже раз добився тої вимірної й так обильної злитой крові воли.

А щоб так сталося, то нам усім треба діяти. І тим, що там на рідних землях, як і тим, що опинились по різних еміграціях. Не знаємо, що робиться там на українській землі. Знаємо, що там борються, а певно снують сні, „про долю, волю вітчини". На еміграцію спадають завдання настроїти корисно для справи визволення України публичну опінію того народу, серед якого така еміграція знаходиться. В Америці різні емігрантські групи, цебто різні народності, і всі вони скріплюють свою працю в тім напрямку, щоби здобути для себе прихильну опінію американського народу.

А що ми зробили до тепер в тій справі? Небагато! Але то не значить, що так далше мусить бути. Власне програма, яка повинна бути ухвалена конгресовим з'їздом, поставити своїм одним з головних завдань оборону слішних прав, кровно з нами спорідненого народу там, на українській землі. Бо ті права йому належать в такій самій мірі, як усім іншим народам. Цебто права: господарити на своїй землі по своїй волі.

З нашої сторони було б непростим гріхом і великим як би ми проспали цей великий момент. А вороги України якраз цього собі бажають і роблять все, щоби нас законлісати — навкіс. Та не заколісуть нас, як ми будемо організовано діяти, відбивати їхні наклепи на нас, голосячи правду про українську справу.

А ця правда „голосна та правдива як Господа слово". Це є війна за ті демократичні ідеали, за які гинуть тисячі наших американських хлопців на різних світових фронтах, щоби завести справедливість всюди по світі, для всіх наро-

дів, в тому і для українського народу. Ось ту „правду" треба розголосити. Для цієї акції потрібно три чинники, та як вони відповідно скоординовані; то вже є надія на успіх. А успіх кожного діла залежить від доброї підготовки. Також і з конгресовим з'їздом. Буде все упряновано як слід на з'їзді, то буде надія, що по з'їзді праця по громадах рушить жвавішим темпом.

Одною з найважливіших точок З'їзду повинно стати питання, в який спосіб роздобути гроші на ведення тої акції, яку з'їзд упрянує.

Дотепер в наших громадських життєвих практиках старі майже традиційні методи збирання грошей, це, різні народні цілі, методи жебранин, що хто дасть. І що з того виходило? Виходило таке, що ніякої праці не ведено просто з тої причини, що не було грошей, щоби покрити найкращі видатки.

От візьмим те, що сталося після Вашингтонського Конгресу. Скільки видано закліків за фондами, а скільки було зібрано? Конгресовий Комітет не виявляв як слід зі своїх завдань просто тому, що не мав на це потрібних фондів. Хоч може там були ще деякі причини, але здається, що вони в неактивності цього комітету головної ролі не відгравали.

Виходило, що дотеперішні способи, фінансуванні нашої громадської роботи, не були відповідні й не давали бажаного наслідку.

Щож робити? Шукати інших способів! Може як раз придумаємо щось більш практичного.

Кажуть розумні люди, що хто каже, що так є эле, то повинен сказати, як повинно бути ліпше.

Моя думка є така, що нам американським українцям треба створити постійну організацію, таки на Конгресовім З'їзді. Цебто, з відділами і членством на місцях. Розуміється, що на з'їзді та справа була б тільки вирішена, а делегати розіхлялися домів, почали б творити відділи. Могло б бути таке, що вже існуючі організації вступили б відразу в ту нову організацію. Скажимо, що річна вкладка від кожного члена була б десять доларів, а нам вдалось за перший рік зорганізувати десять тисяч членів, а це вже хіба не так багато, то дано напрямку, щоби здобути для себе прихильну опінію американського народу.

Така організація стала б хребетним стовпом, який піддержував би цілу структуру нашого суспільного життя.

Раз на рік скликаваноб з'їзд, на яким вирішуваноб різні певні справи. А також вибори нової езекутиви. Бо езекутива, це є мізок організації, і як той мізок, з різних причин не працює як треба, то з того більше шкоди ніж користі. І таку езекутиву треба усунути. От візьмим езекутиву конгресового з'їзду у Вашингтоні. Щось три роки той комітет ніби існував, а роботи ніякої не робив. Не хочу входити в причини, чому так було, але коли тоді була завязалася організація, то на наступнім з'їзді, за рік, таку езекутиву був би з'їзд змінив, а на її місце поставив інших людей, які могли б були виказали більше охоти до праці. А так дано їм мандат громадського довіря для праці. Праці ніякої не виказано, а мандату не було ко- му відобрати, бо не було організації.

З тої причини теперішній з'їзд повинен створити органі-

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Спис жертводавців на Американський Краєвий Воєнний Фонд.

Об'єднаний Комітет Українсько-Американських Організацій в Нью Йорку подає отриманий список жертводавців на Американський Краєвий Воєнний Фонд. Жертвували:

В. Пуяда \$100, П. Стасюк \$50, М. Туринський \$25, Л. Гадул \$25, М. Гадул \$25, Л. Мишута \$10, М. Сурмач \$10.

Укр. Радіо-Програма П. Задорського: П. Задорський, М. Винник, А. Михайласик і А. Горішній по \$10; А. Маскаральо \$14.50; Д. Василюк \$9.50; Р. Козловський \$8; по \$5: А. Дрваць, І. Гузар, М. Борух, П. Шевчук, М. Першин, В. Рєштітін, І. Базан, А. Калос, Л. Луч, М. Ласик, В. Шевцов, М. І. О. Шаповнич, С. Петришин, І. Кош. С. Рапацький, М. Антоні, М. Саган, І. Бик, Н. Скрибайло, А. Мирощ, Т. Кудлак, Т. Кальба, Д. Оропчук, І. Лазарик, М. Мельник, А. Ямка, В. Баяк, С. Луцевич, В. Костів, А. Козаченко. Дати від одного до чотирьох доларів \$286. Разом \$508.

Укр. Заповогове Тов. Дністер, від 361 У. Н. С. Збірало: П. Кучма, С. Мартин, Н. Нікіфорчик, С. Шевців, С. Скородницький, П. Почтар, М. Паньків, С. Захарчук. Жертвували: Тов. Дністер з каси \$110; по \$10: С. Ковальчук і С. Ярема; по \$5: П. Бабишин, Лемп Навелті Ко., Зігелас Бродерс, С. Найман, М. Гамсіє Л. Костишин. Дати від одного до трьох доларів \$319. Разом \$479.

Укр. Церква св. Володимира на 14. вулиці \$105.

Укр. Церква св. Юра з 7-мої вулиці в Нью Йорку \$125.

Тов. Відалі 293 У. Н. С. Збірало пані М. Демидчук. Жертвували: громадянин Личак і пані Е. Гавришко по \$5. Дати по одному і два долари \$23.50. Разом \$33.50.

Союз Українок ч. 21: Збірало пані А. Болдак. Жертвували по \$5: П. Бордак і А. Федак. Дати по одному і два долари \$69. Разом \$78.

Укр. Тов. Відалі 298 У. Н. С. Збірало І. Гупало. Тов. Любон з каси \$25. Дати по одному і два долари \$19. Разом \$44.

Укр. Тов. Родичів воюючих воїнів. Передав О. Хомів \$77.

Укр. Молод. Хор Нью Йорку і Нью Джерсі. Збірало: Люба Ковальська і М. Сталена \$9.

Укр. Тов. Поміч. від 43 У. Н. С. Збірало пані М. Марусевич. Тов. Поміч \$12. С. Ковбасюк \$5. Дати по одному доларові \$23. Разом \$40.

Союз Українок ч. 8. Збірало пані М. Бобецька. Дати по 1—2 долари \$31.

Союз Українок ч. 43. Збірало пані Н. Деревляна. По \$5: М. Брин, Н. Деревлянній, Кульчєнські, Мороз. Дати від одного до трьох доларів \$25. Разом \$45.

Укр. Тов. Переміншль. Збірало і передав С. Гарматюк. Дати по 1 дол. \$11. Не подано, як зібрано, \$39. Разом \$50.

Укр. Демократичний Клуб. Збірало пані Дженет Беншал. Дати від 1—4 доларів, разом \$53.

Укр. Тов. Золотий Хрест. Збірало пані Лехіцька. Дати по 1 дол. Разом \$11.

Укр. Тов. Самостійний Зол. Хрест ч. 1. Збірало пані К. Хандога. Тов. Сам. Зол. Хрест \$12, М. Пашечмак

зацію, надати езекутиві мандат, а за рік на з'їзді, як покажеться, то задержати стару езекутиву, аби декого усунути, чи цілком змінити цілу езекутиву.

Другою справою конгресового з'їзду повинна бути справа назви організації. Моя думка є така, щоби назву „конгресовий комітет американських українців" занехати, а прийняти нову, більше відповідну, яка відразу говорила б кожному ясно, про ті цілі, до яких змагаємо.

Також ходить про те, щоби вже раз поставити наше громадське життя на більш реальні підстави. Бо як би мало б статися так, щоби лише відбули з'їзд в характері віча, то шкода марнувати час і гроші. До справи треба підходити таки серйозніше.

Дописувач не має наміру, цим дописом, зводити з ніким обрахунків, чи шкодити справі конгресового з'їзду, а широбажав, щоби цей з'їзд став справжнім виразником думок усіх чесних українських людей тут в Америці, виразником та носієм їх змагання для добра Америки та України.

Е. Захарчук,
делегат на з'їзд, Нью Йорк, Н. Й.

\$5. Дати від 1—2 дол. \$42. Разом \$59.

Укр. Червоний Хрест при 9. вул. в Нью Йорку. Збірало пані К. Джорджія \$39. Пані Красовська збрала від Мегайної Помочи \$5. Разом \$44.

Укр. Церква св. Духа в Брукліні. Передав о. А. Лотович \$21.89.

Тов. ім. Богдана Хмельницького, від 158 У. Н. С. Збірало М. Баглай, Разом \$78.25.

Укр. Тов. Єдність. Збірало Павло Стахю і Т. Гоміцький. Тов. Єдність з каси \$10. Дати від 1—4 доларів \$30. Разом \$40.

Укр. Радіо Програма проф. М. Чубатий. Разом \$4.

Укр. Тов. Провидіння. Збірало пані М. Ригель, А. Катинська \$15, А. Балаевич \$5. Дати по 1—2 дол. \$18. Невідомо як зібрано \$82. Разом \$120.

Бр. св. Димитрія, від Провидіння. Збірало М. Заверуха, Бр. св. Димитрія з каси \$10. Дати по 1—2 дол. \$21. Разом \$31.

Укр. Тов. Золота Ліпа. Збірало І. Бобецький. Тов. Зол. Ліпа з каси \$25, Е. М. Білєцький і Дж. О. Бобецький по \$5. Дати по 1—2 дол. \$38. Разом \$73.

Укр. Тов. Відалі 391 У. Н. С. А. Чепіа і К. Грандає по \$5. Дати від 1—4 дол. \$16. Разом \$26.

Укр. Тов. Відалі 393 У. Н. С. Збірало А. Степанович, С. Варахович, І. Дубик і А. Стефанович по \$5. Дати по 1 дол. \$15. Разом \$30.

Укр. Тов. Відалі 435 У. Н. С. Збірало С. Куряк. Товариський Кружок У. Н. С. (У.М.С.А.) \$5. Дати по 1 дол. \$5. Разом \$10.

Укр. Тов. Відалі 455 У. Н. С. Зібрано дня 5. грудня 1943, підчас збирання на Національний Воєнний Фонд. Д. Галичін \$10, по \$5: М. Журні, М. Малетич, І. Тимшів, М. Обуховський, М. Савіцький, І. В. Угряк. Дати від 1—4 дол. \$15. Разом \$55.

Зібрано 5. грудня 1943 р. Комітет Об'єднаних Укр.-Америк. Організацій в Нью Йорку. Збірало пані: Г. Проньча і А. Воробець. По \$5: О. Ревюк, Д. Кульчичка, Дж. Гавришко, А. Свігун, А. Н. Кука, Укр. Конгрес. Комітет. Дати від 1—4 дол. \$66.75. Разом \$96.75.

Укр. Тов. св. Андія, від 66 У. Н. С. Збірало Лев Федюк. Разом \$37.

Укр. Тов. Зоря, відділ 69 У. Н. С. Збірало М. Ликтей. Тов. Зоря з каси \$25, О. Мартинець \$5. Дати від 1—3 дол. \$13. Разом \$43.

Бр. св. Володимира, від 130 У. А. С. Збірало пані К. Коваль. Бр. св. Володимира з каси \$25. Дати від 1—2 дол. \$33. Разом \$58.

Укр. Тов. Свобода, від 194 У. Н. С. Збірало С. Ігнатшин. Дати від 1—2 дол. \$18. Збірало Т. Пігула по 1 дол. \$6. Разом \$24.

Укр. Тов. Віляна Україна, від 200 У. Н. С. Збірало В. Боргуля. Тов. Віляна Україна з каси \$40. Дати від 1—2 дол. \$21. Разом \$61.

Укр. Тов. Відалі 204 У. Н. С. Збірало М. Близняк і І. Крачак. По \$5: Г. Гелетій і А. Кусик. Не подано як зібрано \$30. Дати від 1—2 дол. \$60. Разом \$100.

Укр. Тов. Відалі 210 У. Н. С. Збірало І. Франко. Дати від 1—2 дол. \$15. Разом \$15.

Укр. Тов. Запорозька Січ, від 325 У. Н. С. Разом \$56.

Укр. Хор Церкв св. Юра під проводом проф. Онуфрика. Разом \$50.

Союз Українок ч. 35. Збірало пані О. Швед. Разом \$20.

Укр. Тов. Відалі 5 У. Н. С. Передав П. Бараніч. Разом \$193.85.

Укр. Тов. Відалі 117 У. Н. С. Разом \$40.

Укр. Тов. ім. Тараса Шевченка в Брукліні. Разом \$15.

Тов. Жіноча Громада. Збірало пані К. Олесницька. Не подано як зібрано. Разом \$28.

Союз Українок ч. 53. Збірало П. Мудрик і пані А. Папідоха. Союз Українок ч. 53 з каси \$20, А. Папідоха \$10, панна Г. Мудрик \$5. Дати від 1—2 дол. \$24. Разом \$59.

Укр. Тов. Скалат. Передано разом \$50.

Укр. Тов. Відалі 310 У. Н. С. Передано разом \$15.

Згідно з тим виказом ціла зібрана сума виносить \$3,487.24.

ГЕМТРЕМК, МИШ.
Будова школи — Вистава „Наталки".

Уже від довшого часу не було в „Свободі" допису про нашу громаду. І міг би собі хтось подумати, що громада певно вже заснула, побудувати нову величаву церкву. Але воно так не є, бо от приступаємо до будови нової величавої школи, якої будинок має коштувати \$100,000. Це буде цілоденна школа від 1. до 9. ступня. Буде в ній теж міститися українська бібліотека та величава саяна з музеєм. Плани вже готові, а грошева збірка на її будову йде повним розгоном.

За старанням Хору ім. Івана Котляревського, під проводом П. Дмитра Атаманця, що обняв перед двома місяцями посаду диригента в нашій громаді, відбулася 2 січня 1944, вистава безсмертної оперети Котляревського „Налкі Полтавські" з небувалим успіхом. Гром. Атаманець і сам добрий актор, як колишній співак львівського Українського Театру, і вмів добре підібрати сили. Тому публіка легко розкупила 600 тикетів.

Дієві особи були такі: Наталка — п-на Шандак; Горпина — п-ні Рахлівська; Петро — п. Зола; Никола — п. Косіковський з Віндзор; Возний — п. Атаманець, який теж був диригентом; Вибірний — п. Провальний. Треба хоч кілька слів сказати про „Наталку", що вперше появилася на нашій сцені. Отже панна Шандак виказала, що має приємний, легкий і високий сопран, а притім добре володіє українською мовою. Було добре, як би родичі її, або навіть і наша громада, післали її до школи співу хоч на рік. Неменша заслуга у виконанню музичної сторони припадає учительці п-ні Стефанії Андрусевич, яка з трьома товаришками виконала всю музику в „Наталці", а це на піані, челі, і двох скрипках. Дохід з представлення призначено на будову школи.

Місцевий парох о. д-р Ст. Тиханський проголосив після

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Неуступчивий вартовий.

Американський генерал з двома звітками хоче дістатися до військового табору. При вході стоїть вояк на варті й не пускає. Генерал не знає, як би то воякови витолкувати, що він генерал, та що вартівник повинен його легко випустити. Отже генерал нахилиється зичливо до вояка, показує рукою на свої дві звіткати й каже: „Таж ви знаєте, що це значить".

„Алеж певно" — відповідає вартовий. — „Ви маєте двох синів при війську".

Темне питання.
У недільній школі пояснює пастор дітям, що то значить біла краса одягу. Це признак радости. От, наприклад, дівчина стає до шлюбу в білому вбранню, бо це найщасливіший день в її життєві.

Хлопчик, що сидить у задній лавці, пильно слухає вияснення пастора. Обережно підносить руку й немісло запитує: — „А чому то хлопцев, як іде до шлюбу, вибирається на чорно?".

За старанням Хору ім. Івана Котляревського, під проводом П. Дмитра Атаманця, що обняв перед двома місяцями посаду диригента в нашій громаді, відбулася 2 січня 1944, вистава безсмертної оперети Котляревського „Налкі Полтавські" з небувалим успіхом. Гром. Атаманець і сам добрий актор, як колишній співак львівського Українського Театру, і вмів добре підібрати сили. Тому публіка легко розкупила 600 тикетів.

РУКАМИ. Не можуть дістати жінок на роботу до фабрики, підприємство Росела в Мидлтаві, в стейті Конетикати, забрало фабрику до жінок в цей спосіб, що в Кромвелі установило крамничню з ручними ткацькими верстатами, на котрих жінки можуть дома працювати, на стільки їм заняття дозволяють. Фабрики Росела виробляють пояси для машин, потрібні Дядькови Семови. На світлині: при вартаті працює Джулія Брігг, котрої чоловік служить в армії, а котра не могла ходити до фабрики, бо має дома двоє дітей.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ВІДОМА З ВИСТУПІВ НА УКРАЇНСЬКІЙ І ЧУЖИХ СЦЕНА ОПЕРОВА СПІВАЧКА

ОЛЬГА ЛЕПКОВА

виступить з власним **КОНЦЕРТОМ** в НЬО ЙОРКУ в ТАЙМС ГОЛІ з широкою програмою, в яку входять твори славних світових композиторів, включно з українськими.

Концерт відбудеться **в неділю, дня 16. січня 1944** Початок год. 8:30 вечером.

TIMES HALL, 240 W. 44 ST. JANUARY 16, 1944

SUNDAY EVENING AT 8:30

Тикети: в партері \$2.20 і \$1.65; на балконах \$1.65, \$1.10 і 83 ц.

Скористаймо з доброї нагоди почути нашу знамениту музичну силу з сцени на Бродвею!

ШКАГО І ОКОЛИЦЯ!

МАЛАНЧИН ВЕЧІР
(УКРАЇНСЬКА НОВОРІЧНА ЗАБАВА)

Відбудеться **В СУБОТУ, 15. СІЧНЯ (JANUARY 15, 1944)**

В ДОМІ ВІДДІЛІВ У. Н. С.
843 N. WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILL.

Добра музика, веселе товариство, смачний буфет і багато ріжних несподіванок!

Приходьт якнайчисленніше. Будемо стрічати Новий Рік.

Дирекція Дому.

ІНО ДОРОЗІ ДОМІВ.—Італійці вертаються до своїх домів у Лагоне, ховавши довший час у горах, поки німіці й аліянти зо собою билися за місто. Тепер місто звільнене з німіці й дівчина вертається домів з клунком. По дорозі вона стає, аби поглянути на вбитого німця, що лежить при дорозі.

Про веред шлунка

До доволі частих захворювань шлунка належить т. зв. веред шлунка. Ця недуга проявляється головною в молодім та середнім віці від 25—40 року життя, переважно у мужчин.

Вигляд вереди.

Як відомо шлунок це м'ясистий мішок, що знаходиться в горішній частині черевної ямки. До шлунка дістаються спожиті страви через пролик, що немов рура, довга на 40 см, входить у стіну ямки зі шлунком. У середині шлунку виділений слизною оболонкою, що як вказує її назва втворює слиз, яка влізку пересування корму в його дальші мандрички кишками і що важніше, має у собі багато калію, що втворюють шлунковий сік, потрібний до травлення корму.

В нормальному положенні шлунок має в цілості вигляд поземного чвертьмісяця, при чому його менша кривина є луковато вигнута і звернена догорі, доша — випукла і звернена додолу.

Верд шлунка це недуга слизної болони шлунка. В одному місці проявляється її ушкодження, спочатку звичайно дуже мале і мілке. У тій початковій стадії можна його порівняти до шерсткого предмету шкіри. Старший віком веред прожирив слизну болону, що покриває від середини яму шлунка і поглиблюється глибше у мясу версту шлунка, що лежить під слизівкою. Такий веред має звичайно вигляд ліжка, що вузьким кішцем сягає вглиб шлункової стіни; часом він має сходжоваті стіни.

Таке буває, коли недуга розвивається скоро та гостро; колиж для самооборони шлунка проти такого нищення його стіни в ліжку вереди починає втворюватися слизиста тканина, що вповільнює ушкодження місце і стягає його, тоді недуга стає затяжна. Близна, що втворюється на дні вередового ліжка стягає його і через те деформує вигляд клеїсдари.

Найчастіше місце де втворюється веред шлунка лежить кбдо воротаря, себто на границі шлунка і сусідньої кишки, в яку він переходить т. зв. дванадцятку. Рідше находимо веред на малій киричній шлунка чи в початковій частині шлунка, чи на інших його стінах.

Причини вереди.

Причини вереди шлунка ще й тепер не зовсім ясні. Існує кілька наукових теорій, що стараються вяснити причину повстання вереди. Ще донедавна найбільш правдоподібною причиною вереди уважали лікарі надмірну квасоту (за надмірне втворювання квасотого шлункового соку). Багато лікарів думало, що надквасота шлунка спричинює надтравлення і знищення в однім місці шлунка слизної оболони і повстання вереди. Однак довголітні досвіди ствердили, що 50 проц. хворих на шлунковий веред має правильну кількість квасів у шлунку. Інші дослідники думають, що причиною вереди може бути заткання якоїсь малої кровносноної судини від снігу крові чи бактерій, що заблудили туди. Колиж у стіні шлунка заткається чимсь якась кровносна судина, тоді та частина шлункової стіни, яку дана судина відживляє, є недоживлювана і замирає. В тім місці, де через таке заткання кровносноної судини замирає жива тканина шлункової стіни, повстає веред. Одною з найбільш правдоподібною теорій, як повстає веред вважають тепер лікарі теорію про нервово походження вереди Бергмана. Він каже, що причиною повстання вереди шлунка є розладдя в обігу крові, від скорочення і зву-

ження кровносноних судин у шлунковій стіні, через що повстає омертвіння даного недокровленого місця, яке пізніше травить шлунковий сік.

Крім того лікарі-дослідники вереди кажуть, що на повстання вереди має великий вплив будова і вдача даної людини, себто т. зв. конституція людини. На веред шлунка частіше хворують люди слабовиті, особи з розладдя заліза, що втворюють гормони, особи, в яких неправильно працюють нерви, головню ті, що регулюють тиск крові, працю серця, кишок, гормонотворчих органів (заліза) та ін.

Зате як це виказали численні обсервації, затяжний нежит шлунка не має більшого впливу на довстання вереди.

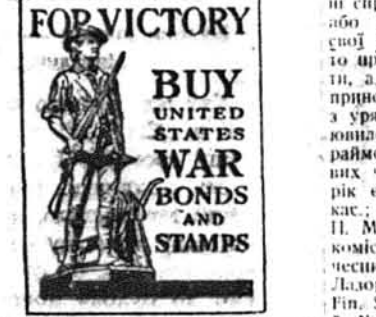
Прояви недуги.

Прояви цієї недуги є для неї доволі характеристичні: це шлункові болі, блювота з домішкою крові і чорне забарвлення калу, спричинене домішкою крові підчас кровотечі зі шлунка.

Болі звичайно проявляються дещо наліво від лінії, що ділить наздовж тіло на дві половини в підсерцевій заглибленні. Вони розходяться (промінюють) звичайно до лівої половини грудної клітки. У вереді шлунка болі майже ніколи не проявляються натще, але виступають рівномірно що якийсь час по спожиті страви (пересічно по пів до 1 години), і то тим вчасніше, чим ближче впусу шлунка знаходиться веред. Болі при вереді шлунка найсильніші підчас найбільшого наплення травлення і в положенні на правому боці чи горішній. В сидячій позиції хворому легше. Згадані болі уступають тоді, коли страва покидає шлунок і переходить до сусідньої кишки дванадцятки, — тоді як через блювоту вертається пожива чи колиж хто зажив алькалії (соду). Т. зв. пізні болі, що являються в 3—5 годин по їжі, вказують, що веред знаходиться на межі шлунка і дванадцятки у ворота-

рі або у дванадцятці. Такі пізні болі звляються масом дуже пізно вночі, часто натще як т. зв. голодні болі. Вони звичайно багато сильніші від болів при вереді шлунка і мають характер сильних корців, що походять від скорчу пустого шлунка.

(Кінець буде)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ІНОАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 7:30 вечір, в українській прав. галі, 675 Сант 19. вул. Обов'язком всіх членів є прийти на означений час, бо є важка справа до поголодження. На річних зборах 19. грудня вибрано уряд на 1944 рік: В. Карий, предс.; С. Курничак, заст.; В. Блашук, кас.; В. Бриган, заст.; І. Михайлишин, секр.; А. Крутинський, заст.; С. Панасюк, А. Крутинський, Д. Малінич, контрозори; П. Крутиковський, І. Кульбага, опікуни хорих; С. Кульбага, амерник. Збори будуть відбуватися в першу неділю по 15. Простимо не забувати за нових членів. — І. Михайлишин, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Бр. св. Арх. Михайла, від. 350, повідомляє всіх своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 16. січня, в годині 3. пополудні, в церковній галі на Грінвіч Еве. Просимо прийти точно на час, бо є важкі справи до поголодження. На річних зборах 19. грудня вибрано уряд на 1944 рік: В. Карий, предс.; С. Курничак, заст.; В. Блашук, кас.; В. Бриган, заст.; І. Михайлишин, секр.; А. Крутинський, заст.; С. Панасюк, А. Крутинський, Д. Малінич, контрозори; П. Крутиковський, І. Кульбага, опікуни хорих; С. Кульбага, амерник. Збори будуть відбуватися в першу неділю по 15. Простимо не забувати за нових членів. — І. Михайлишин, секр.

ВЕСТ ФІЛІДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Зора, від. 62, відбуваються в неділю, 16. січня, в годині 3. пополудні, в домі секретарки Марії Гелета, 403 S. Millick St. West Philadelphia. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важкі справи до поголодження. Місячні вклади приносити або присилайте на адресу касієра. Семен Староста, 6331 Elmwood Ave., не пізніше як 24. кожного місяця. — Ю. Бріхар, предс.; С. Староста, кас.; Марія Гелета, секр.

ІНО ІОРК, Н. П. — На річних зборах Тов. Запорозька Січ, від. 117, 8. січня вибрано такий уряд на 1944 рік: П. Деревника, предс.; С. Малярський, заст.; П. Васильків, фін. секр.; Г. Стефанішин, заст.; Т. Нильовський, рек. секр.; П. Баріла, заст.; С. Лотонський, кас.; Т. Нильовський, П. Деревника і П. Баріла, контр. комісія; П. Баріла, уростіс; М. Охницький, І. Сланій і В. Ко ух, контр. хорих; П. Дробик і М. Охницький, хорунжі.

ІНО ІОРК, Н. П. — Українське Національне Запозомгове Тов. Директор, від. 361, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 8. вечір, в парокіальній домі св. Юра, 217 1st St. Визнаємо всіх членів і членів на ці збори прийти численно, та своєю участю додати охоти нашому нововибраному урядові до праці. Є також важкі справи до вирішення. — За уряд: Я. Мірчук, предс.; П. Кучма, фін. секр.; М. Малетич, рек. секр.; І. Галачин, скарбник.

ІНО ІОРК, Н. П. — Українське Національне Запозомгове Тов. Директор, від. 361, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 8. вечір, в парокіальній домі св. Юра, 217 1st St. Визнаємо всіх членів і членів на ці збори прийти численно, та своєю участю додати охоти нашому нововибраному урядові до праці. Є також важкі справи до вирішення. — За уряд: Я. Мірчук, предс.; П. Кучма, фін. секр.; М. Малетич, рек. секр.; І. Галачин, скарбник.

ІНО ІОРК, Н. П. — Українське Національне Запозомгове Тов. Директор, від. 361, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 8. вечір, в парокіальній домі св. Юра, 217 1st St. Визнаємо всіх членів і членів на ці збори прийти численно, та своєю участю додати охоти нашому нововибраному урядові до праці. Є також важкі справи до вирішення. — За уряд: Я. Мірчук, предс.; П. Кучма, фін. секр.; М. Малетич, рек. секр.; І. Галачин, скарбник.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, ПА. — Подаємо до відома місцевим і позамісцевим членам Бр. св. Василя, від. 339, що місячні збори відбуваються в суботу, 15. січня, в год. 7. вечір, в домі Громова, 3322 Н. Ларсенс-ул. Дому, що маємо в її справі до поголодження, просимо всіх членів прийти на означений час. — За уряд: І. Сорочка (ст.), предс.; І. Сорочка (мод.), кас.; А. Хромък, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170, відбуваються в неділю, 16. січня, в годині 8. вечір, в У. Н. Домі, 181-3 Файт-ул. Просимо прийти на збори, бо є важкі справи до вирішення. Хто з членів або членів бажає надати платити свої вклади до У. Н. Союзу річних, то прошу прийти на збори і заплатити, а не по двох або трьох тижнях приносити до мешканця котрогось з урядників. Не забуваймо, що це є коніслейний рік У. Н. Союзу тож стараймося всі разом придатати його членів. Відділовий уряд на 1944 рік: О. Логин, предс.; М. Фурка, кас.; Т. Наконенний, фін. і рек. секр.; П. Мельник, Коладій і Корній, контр. комісія; Ю. Трент, І. Гусар, Е. Нещиний, В. Томчук, М. Капко і Н. Дюрко, радні. — Т. Наконенний, фін. Секр., 16 Sanford Pl., Jersey City 7, N. J.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Річні збори Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 7:30 вечір, в локані У. Н. Дому, 2171 Вакелінг ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо річні збори мають більше значіння як місцеві і багато справ маємо рішити. Буде звіт всіх урядників і контр. комісії та звіт урядників на цей рік. Не забудьте прийти нових членів до дружку в 50-літній ювілей У. Н. Союзу. — За уряд: В. Пінгель, пр.; Г. Михайлюк, кас.; П. Омелья, секр.

ІНО ІОРК, Н. П. — Річні і місячні збори Тов. Зора, від. 69, відбуваються в суботу, 15. січня, в год. 8. вечір, в церковній галі св. Юрія, 28 1st 7. вул. 3. важкі справи просимо всіх членів прийти на збори. — За уряд: П. Забавчук, предс.; П. Мартинець, кас.; М. Літкер, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Іларія Христителя, від. 270, на річних зборах 2. січня потвердило той самий уряд: М. Косиновичий, предс.; Н. Зав'язь, заст.; С. Гріца, кас.; А. Кориндо, заст.; Н. Пігура, фін. секр.; А. Бусько, рек. секр.; М. Баран, В. Будковський і Л. Кулич, контр. комісія. Місячні збори відбуваються в суботу, 15. січня, в 7:30 вечір. Довгують членів просимо вирішити свої заветні вклади бо в противний раз будуть суспендовані. — За уряд: М. Косиновичий, предс.; С. Гріца, кас.; Н. Пігура, фін. секр.; А. Бусько, рек. секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбуваються в неділю, 16. січня, в годині 2. пополудні, в локані 237 Говл Еве. — П. Головачук, секр.

ІНО ІОРК, Н. П. — Українське Національне Запозомгове Тов. Директор, від. 361, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 8. вечір, в парокіальній домі св. Юра, 217 1st St. Визнаємо всіх членів і членів на ці збори прийти численно, та своєю участю додати охоти нашому нововибраному урядові до праці. Є також важкі справи до вирішення. — За уряд: Я. Мірчук, предс.; П. Кучма, фін. секр.; М. Малетич, рек. секр.; І. Галачин, скарбник.

ІНО ІОРК, Н. П. — Українське Національне Запозомгове Тов. Директор, від. 361, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 8. вечір, в парокіальній домі св. Юра, 217 1st St. Визнаємо всіх членів і членів на ці збори прийти численно, та своєю участю додати охоти нашому нововибраному урядові до праці. Є також важкі справи до вирішення. — За уряд: Я. Мірчук, предс.; П. Кучма, фін. секр.; М. Малетич, рек. секр.; І. Галачин, скарбник.

ІНО ІОРК, Н. П. — Українське Національне Запозомгове Тов. Директор, від. 361, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 8. вечір, в парокіальній домі св. Юра, 217 1st St. Визнаємо всіх членів і членів на ці збори прийти численно, та своєю участю додати охоти нашому нововибраному урядові до праці. Є також важкі справи до вирішення. — За уряд: Я. Мірчук, предс.; П. Кучма, фін. секр.; М. Малетич, рек. секр.; І. Галачин, скарбник.

ІНО ІОРК, Н. П. — Українське Національне Запозомгове Тов. Директор, від. 361, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 8. вечір, в парокіальній домі св. Юра, 217 1st St. Визнаємо всіх членів і членів на ці збори прийти численно, та своєю участю додати охоти нашому нововибраному урядові до праці. Є також важкі справи до вирішення. — За уряд: Я. Мірчук, предс.; П. Кучма, фін. секр.; М. Малетич, рек. секр.; І. Галачин, скарбник.

ІНО ІОРК, Н. П. — Українське Національне Запозомгове Тов. Директор, від. 361, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 8. вечір, в парокіальній домі св. Юра, 217 1st St. Визнаємо всіх членів і членів на ці збори прийти численно, та своєю участю додати охоти нашому нововибраному урядові до праці. Є також важкі справи до вирішення. — За уряд: Я. Мірчук, предс.; П. Кучма, фін. секр.; М. Малетич, рек. секр.; І. Галачин, скарбник.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. — Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 245, повідомляє всіх членів і позамісцевих членів, що річні збори відбуваються в неділю, 16. січня, в церковній галі, в годині 3. пополудні. Обов'язком є всіх членів прийти на означений час, бо будуть важкі справи до поголодження. Буде звіт урядників і вибір урядників на 1944 рік. — За уряд: М. Скоронд, предс.; М. Паладій, кас.; П. Кевасій, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Зоруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 16. січня, в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 60 Вест Лаклана Еве. Присутність усіх членів обов'язкова, бо буде звіт контролі і вибір уряду на 1944 рік. — О. Завоточний, Р. Рубльовський.

ПЛЕРНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 7:30 вечір, в домі 122 Лібберті Стр. Просимо всіх членів прийти на час, бо буде звіт уряду і контрольної комісії за 1943 рік. — Ю. Голіньський, предс.; В. Тарасівський, кас.; Я. Ярема, секр.

ІОРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зора, від. 294, відбуваються в суботу, 15. січня, в годині 8. вечір, в годині 7:30 вечір, в домі 122 Лібберті Стр. Просимо всіх членів прийти на час, бо буде звіт уряду і контрольної комісії за 1943 рік. — Ю. Голіньський, предс.; В. Тарасівський, кас.; Я. Ярема, секр.

НАНТІКОК, ПА. — Річні збори Тов. Віда України, від. 319, відбуваються 16. січня, в 3. годині, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти на річні збори і вислухати звіт урядників за 1943 рік та вибрати уряд на 1944 рік. Прошу контр. комісію П. Піхика і М. Вовка прийти в 1. годині до галі і обрахувати приходу і розходи за цілий рік. Просимо дозволити вирішити свої вклади і не затримувати до наступного року. Наш Батько Союз обходить в цім році збори свої дітями або жінками і ці збори свою дітями або жінками відштовхує до той запозомогов організації, що ви стоїте. — Уряд.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд: І. Лаврук, предс.-кас.; О. Галз, секр.; Р. Д. 2, Vernet, N. Y.

ІНО ІОРК, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори на рік 1944 будуть відбуватися у третю неділю поперше, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є явитися на збори і платити свої місячні вклади, тож кожному місяця. Бо хто не заплатить, то за него розуметь не будемо вислати. Уряд мусить виконувати ухваля, які ухвалено на річних зборах. Хто має нового члена то просимо привести на збори, або відомити секретарю. На річних зборах вибрано такий уряд: І. Лаврук, предс.; О. Галз, секр.; П. Череватий і Т. Боднар, контр.; З. Фішчик, хорунжий. — За уряд